

Verslag Unie- en Ledencongres 3 oktober 2009 te Zwolle

1 Opening

De voorzitter, de heer Blokhuis, heet iedereen van harte welkom op het gecombineerde Unie- en Ledencongres. Een speciaal welkom voor een lid, die al zeer veel jaren meedoet, en op zijn 89^e vandaag aanwezig is. Welkom aan oud-parlementariërs, parlementariërs en leden van andere partijen. De heren Rouvoet en Van Middelkoop komen wat later.

Een bericht van afmelding is ontvangen van mevrouw Huizinga, die momenteel uit hoofde van haar functie van staatssecretaris in Azië is. Ook de Landelijk Bestuursleden Bert Boerman en Shamir Ceuleers hebben zich voor het congres afgemeld.

De heer Rietkerk, predikant en raadslid in Utrecht en oud-lid van het curatorium, zal vandaag de meditatieve opening verzorgen.

Eerst wordt Lied 481 LvK: 1 en 4 gezongen en daarna gaat dominee Rietkerk in op het thema van zijn meditatie: *Laat ons het zout der aarde zijn*. Het is goed, zo geeft hij te denken, om aan het begin van de gemeenteraadsverkiezingen ook naar Jezus te luisteren.

Hij leest voor uit Mattheüs 5 vanaf vers 13 over het zout der aarde.

In zijn meditatie gaat hij verder in op het zout. In de tijd van de Bijbel werd zout uit de Dode Zee gewonnen en dit bedierf sneller dan ons zout. Zout moet zijn kracht behouden, anders kun je het beter weggooien. Christus heeft gezegd dat wij het zout der aarde zijn. Hierbij staat dan niet het moeten, de plicht voorop, maar zoals Jezus ons leert eerst blij te zijn met wat we zijn: het zout der aarde. Daarna komt pas de opdracht. Wij mogen eerst blij zijn, rustig zitten, daarna hoeven we pas te bewegen.

We worden in het Bijbelgedeelte vergeleken met zout. In onze samenleving staan we soms te boek als de zuurpruimen van de wereld, terwijl we graag geaccepteerd willen worden en dus liever honing willen zijn. In de Bergrede staat de vergelijking met zout, niet met zuur of zoet. Zout heeft iets prikkelends, het roept weerstand op, maar het is tevens desinfecterend en bederfwerend.

Dit bevat een boodschap voor de politiek. Deze moet daarom doorbrekend zijn en smaakmakend, net als zout. Jezus heeft ook duidelijk willen maken dat we smaakmakend moeten zijn, royaal en niet te krenterig.

Hoe moeten we voorkomen dat zout zijn kracht verliest? Door uit het zoutvat te springen. De samenleving is net als deeg, het is nog te vormen. Het zout moet uit de zoutpot, moet als zoutkorrels het deeg van de samenleving ingaan. Wij mogen daarom in de bloedsporen van Christus gaan om het deeg mee te zouten.

Na de meditatie wordt het Opwekkingslied 345 gezongen en daarna gaat dominee Rietkerk voor in gebed. Tot slot laat hij Opwekkingslied Lied 337, zingen.

2 Welkomstspeech voorzitter en huishoudelijke mededelingen

De heer Blokhuis is daarna weer aan het woord voor zijn welkomstspeech. Hij merkt op dat onze partij voor aantal mensen een wonderlijk verschijnsel is. Maar we komen pas verder in het besef dat alle partijen wonderlijk zijn. Dit moet elke partij eigenlijk beseffen.

Waarom zijn we als ChristenUnie wonderlijk? Wij kijken af, ook van onszelf: we zijn niet wat we willen zijn. Dit maakt ons onrustig, daarover zijn we dan ook weer onrustig. We lijken ons rustig te vinden in de crisis, hetgeen niet zou moeten zijn.

De ChristenUnie is de partij van het verschil en ook van het heden. In het wonderlijk zijn zit het verschil opgesloten. Onze wortels liggen in de Bijbel, deze maken verschillen en bepalen wezenlijk wat mensen zijn. Daarover kunnen we ons verwonderen. Het is een illusie te denken dat keuzes van anderen ons niet raken. Het verschil is echter niet op te heffen. Het verschil zit in de kern. Wanneer dit niet het geval is, is het begin van de afstomping daar en tast je jezelf aan.

De ChristenUnie als de partij van het verschil kan niet alles tot hetzelfde terugdringen. Het is een tendens in onze maatschappij om allemaal gelijk te moeten zijn. Echter, het gaat er niet om dat eerst iedereen gelijk moet zijn om daarna fijn samen te spelen. De ChristenUnie schrijft niet voor dat iedereen 's zondags naar de kerk moet gaan of in de Bijbel moet lezen, zij kan het hooguit iedereen aanbevelen. De ChristenUnie zegt wat het vindt dat het beste is. Waar wij als ChristenUnie politiek proberen te zijn, ziet men ons het liefst als een kerk.

Een politieke mening is een mening op het publieke terrein. Om samen met andere partijen samen te werken. Dit is een wonder in de samenleving. Wanneer je dat niet ziet, voel je je niet betrokken en ben je geen lid. Daarom zou elke burger lid moeten zijn van een politieke partij.

De ChristenUnie is een partij van het heden, zij moet niet klagen over het verleden en niet teveel uitkijken naar de toekomst. Die hebben we niet in de hand en we kunnen alleen maar doen wat in het heden gedaan moet worden; wat nu het beste lijkt te zijn. Dus: nu Gods geboden doen. Wat God gaat doen, is buiten ons. Prediker 7 vermeldde dat ook al. Het gaat erom wat we nu doen. Nu dus niet praten of schrijven over de resultaten van de komende Tweede Kamer verkiezingen.

Daarom is ChristenUnie een partij van onbekommerdheid.

Als je erbij stil staat, besef je dat het een voorrecht is lid te zijn van deze partij.

Mededelingen

De voorzitter stelt dat het quorum ruim gehaald wordt, 63%. In de stemcommissie zitten vandaag Henk van der Veen (voorzitter), Kees Sinke, Guido van Beusekom en Maurits van Stuijvenberg.

Henk zal het partijbureau verlaten en krijgt daarom een applaus.

De meelezers van vandaag zijn mevrouw Sytsma en mevrouw Havinga-Rook.

3 Verslag Uniecongres 31 januari 2009

Het verslag van het Uniecongres van 31 januari 2009 was reeds vastgesteld. Er hebben zich hiervoor geen sprekers aangediend.

Er zijn 2 moties binnengekomen.

3A Motie Goedkeuring samenwerkingsovereenkomsten

Ingediend door ChristenUnie Zoetermeer

spreekt uit dat:

- het Landelijk Bestuur, of het door het Landelijk Bestuur met de toetsing van samenwerkingsovereenkomsten belaste orgaan, de betreffende kiesvereniging alleen zal adviseren over de samenwerking met andere partijen, bijvoorbeeld met betrekking tot:
 - de wenselijkheid van de samenwerking,
 - de verdeling van de zetels tussen de samenwerkende partijen en
 - afspraken met betrekking tot tussentijdse vacatures voor zover binnen de kaders van de Kieswet,

draagt het Landelijk Bestuur op om:

- bij de toetsing een overeenkomst alleen dan niet goed te keuren als deze in strijd is met de Kieswet of bindende afspraken bevat die op grond van de Kieswet niet afdwingbaar zijn,

spreekt voorts uit dat:

- wijziging van het beleid inzake samenwerking of van de uitvoering hiervan alleen met instemming van het Uniecongres en minimaal anderhalf jaar voor de betreffende verkiezingen dient plaats te vinden,

Steun:

ChristenUnie Rijnwoude (K. Demoed), ChristenUnie Westland (H. Marsman), ChristenUnie Rotterdam (H. Spanjersberg, ChristenUnie Woudrichem (G Doeverman), ChristenUnie Nijkerk (C. Eveleers).

Préadvies Landelijk Bestuur (LB)

Niet overnemen.

Toelichting

De heer Brouwer namens de kiesvereniging Zoetermeer:

Nu moeten lokale overeenkomsten ter goedkeuring voorgelegd worden aan het LB. Bij kritiek hierop moet er weer gesproken worden tussen plaatselijke partijen en dit is lastig, vooral in de tijd van de campagne. Het zou goed zijn wanneer het LB in een eerder stadium haar standpunt geeft, dat maakt proces gestroomlijnder. Het LB gaat uit van het Kieswet-conform principe, maar de ChristenUnie gaat

ook uit van het principe dat wanneer lagere overheden het kunnen doen, hogere overheden dit niet moeten overnemen.

De heer Alssema namens het LB:

Eerst moet er een politieke analyse gemaakt worden, elke vier jaar weer, het is namelijk geen automatisme. In de Kieswet staan allerlei bepalingen; die weg moeten we handhaven. Voor ons als ChristenUnie is dit een principiële kwestie.

Zoetermeer wil verruiming, maar het LB is hier niet voor in verband met de eenheid van de partij. De regels worden vroegtijdig bekend gemaakt. Tijdens het spel moeten we de spelregels niet wijzigen. Daarom ontraadt het LB de motie.

Reactie kiesvereniging:

Dhr. Brouwer vindt het jammer dat de verantwoordelijkheid voor aansluiting niet lokaal ligt.

De heer Alssema:

De evaluatie volgt volgend jaar, nu moeten we geen verandering van spelregels doorvoeren.

De heer Brouwer:

De interpretatie verschuift wel, bij het aannemen van de motie wordt het proces gemakkelijker gemaakt

Stemming:

motie is verworpen.

3B Motie Aanpassing kernprogramma

Ingediend door de ChristenUnie Neder-Betuwe

overwegende dat:

1. genoemde verzoek van het congres ontstaan is vanuit de behoefte van de leden duidelijkheid te krijgen inzake de visie van de ChristenUnie op de plek van de seksuele omgang binnen het huwelijk,
2. de in punt 1 genoemde duidelijkheid ontstaat met de uitvoer van genoemd verzoek,
3. alleen een uitspraak van het congres (Motie Barneveld) niet de volledige duidelijkheid geeft.

spreekt uit dat:

in het kernprogramma, artikel 7.2 de zin; "Daarbij word de seksuele omgang onlosmakelijk verbonden gezien met het huwelijk" moet worden toegevoegd,

verzoekt het Landelijk bestuur:

dit per omgaande, zonder tussenkomst van de kernprogrammacommissie, uit te werken. ,

Steun:

ChristenUnie Barneveld (L. Jansma), ChristenUnie Alblasterdam (H. Groen), ChristenUnie Sudwest Fryslan (K. Hofman), ChristenUnie Eindhoven (A. van Asten), ChristenUnie Papendrecht (A el Haddad-Volker), ChristenUnie Wierden-Enter (A.M. Maat), ChristenUnie Bergambacht (M. Leerling), ChristenUnie Ridderkerk (G. Onderdelinde), ChristenUnie Nunspeet (J.W. Hulsman), ChristenUnie Reewijk (R. Kerst), ChristenUnie Bommelerwaard (C.J. Kesting), ChristenUnie Amersfoort (J. P. de Vries), ChristenUnie Leeuwarden (R. v.d. Werk), ChristenUnie Nijkerk (C. Eveleers)

Pre-advies LB

Niet overnemen.

Toelichting:

De heer Sluiter namens de kiesvereniging Neder Betuwe:

De motie is een procedurele motie, deze is een bevestiging van een eerdere uitspraak.

Andere sprekers:

- Dhr. Leerling (namens de KV Bergambacht) vraagt om de bewuste zin in het kernprogramma op te nemen. Kennelijk wil het LB dit nu niet, ziet geen aanleiding om het kernprogramma te herzien. De motie betreft alleen een toevoeging.

- Dhr. de Vries (KV Amersfoort): het gaat om een zin uit het rapport Representatie, terwijl het in het Kernprogramma gaat het om de formuleringen die de ChristenUnie aanbeveelt in wetgeving. Het hoort daarom in art 7.2 niet thuis. De bewuste zin in de motie gaat over persoonlijke eerbaarheid, niet over publieke eerbaarheid die met politie e.d. gehandhaafd moet worden.
- De heer Van der Werk KV Leeuwarden: de motie gaat over de vorm, niet over de inhoud. Hij heeft zorg over dit punt ter aanpassing. Het kan aanleiding zijn tot een grote maatschappelijke discussie en daar zitten we in de campagne naar de gemeenteraad niet op te wachten. Hij wil aan het LB vragen dit mee te nemen in een bredere discussie binnen de partij, in het volgende jaar.

De heer Alssema

Het LB wil nu geen inhoudelijke discussie, die is vorig jaar gehouden. Toen is de intentie van de motie Barneveld door het LB onderschreven, en het LB is het daarmee nog steeds eens. Op advies van de kernprogrammacommissie heeft het LB besloten het kernprogramma niet aan te passen, het kernprogramma voldoet nog. De uitspraak van het congres ligt er wel, de leden van het LB leggen het niet naast zich neer. Het LB wil de indiener daarom graag tegemoet komen en de bewuste zin als voetnoot opnemen. Misschien is het beter deze bij punt 7.3 op te nemen, naar aanleiding van de vraag van de kiesvereniging van Amersfoort.

Reactie op de uitleg van de heer Alssema:

- Dhr. Sluiter: als voetnoot komt er juist een focus, wordt het niet een geheel met het kernprogramma.
- Dhr. Leerling: een voetnoot is een tussenoplossing. Graag de toezegging dat de zin opgenomen wordt in het Kernprogramma wanneer deze aangepast wordt.
- Mevr. Brouwer, (ChristenUnie Barneveld): de motie Barneveld was met grote meerderheid aangenomen, dus graag opnemen in het Kernprogramma. Als voetnoot is het te klein.

Reactie van de heer Alssema:

Als voetnoot is het duidelijk dat dit een punt is dat onderdeel uitmaakt van de opvattingen binnen de partij. Bij een volgende herziening komt de noot weer aan de orde.

Stemming: **motie verworpen.**

4 Jaarverslag 2008 Landelijk Bestuur

a. Schriftelijk

Er hebben zich geen sprekers aangemeld, dus gaat de heer Blokhuis uit van een zekere mate van tevredenheid.

Het verslag is daarmee goedgekeurd.

b. Financieel (goedkeuring jaarrekening)

De penningmeester is ziek, de heer Van der Veen is wel aanwezig om eventuele vragen te beantwoorden. Deze zijn er niet, evenmin zijn er bezwaren, dus is het financieel verslag goedgekeurd.

5 Benoeming/ verkiezing bestuursleden

Sandra Korteweg neemt de voorzitterstaak van de heer Blokhuis even over. Zij doet namens het LB een oproep aan alle bestuurders van kiesverenigingen op om contact met de provinciale unies op te nemen, deze zitten namelijk te springen om bestuurders.

Voor het LB zijn de heren Blokhuis en Harmsen herkiesbaar. Er zijn geen tegenkandidaten, dus is de heer Blokhuis weer gekozen tot landelijk voorzitter en de heer Harmsen als algemeen bestuurslid. Onder applaus krijgen de heren een boeket bloemen.

Hierna draagt mevrouw Korteweg de vergadering weer over aan de heer Blokhuis.

6 Terugblik Europese Verkiezingen 4 juni 2009

In de Europese fractie is veel gedaan en er is samenwerking gezocht en gevonden.

Dick van Dijk wordt voorgesteld en krijgt applaus als steun voor zijn werkzaamheden.

Peter van Dalen wordt veel sterkte toegewenst met zijn werk in het Europese Parlement.

7 Route naar TK-verkiezingen 2011

Het is zaak tijdig te beginnen met de aanloop naar de Tweede Kamer verkiezingen. In de bespreking van de route vandaag zijn er een aantal rondes. Er hebben zich geen sprekers aangemeld.

De eerste ronde : *Voorstel tot de totstandkoming van het verkiezingsprogramma.*

Er zijn geen opmerkingen, de voorzitter concludeert dat de commissie aan het werk kan gaan onder leiding van de heer Alssema

De tweede ronde: *Voorstel betreffende de profielschets van fractie en kandidaten.*

Ook daar zijn geen opmerkingen en dus is de profielschets goedgekeurd door het congres

De derde ronde: *voorstel tot de samenstelling selectiecommissie*

Het is lastig werk om de juiste kandidaten te selecteren. De selectiecommissie wordt Gods wijsheid toegewenst.

Het congres geeft haar akkoord aan het voorstel.

Intermezzo

In drie gemeenten, Oldambt (Oost-Groningen), Venlo (Limburg) en Zuidplas (Zuid-Holland), zijn er op 18 november tussentijdse verkiezingen. Voor het eerst doet de ChristenUnie mee in Limburg, hetgeen onder applaus wordt begroet.

Er zijn nog een aantal maanden te gaan voor de gemeenteraadsverkiezingen.

De slogan van de ChristenUnie is: Stabiel Betrokken ChristenUnie. Op de ChristenUnie is te bouwen, zij is verantwoordelijk, duurzaam, betrouwbaar en betrokken. In alle provincies gaat zij op bezoek, met steun van de landelijke mensen bij de plaatselijke kiesverenigingen. Het campagne team is nog bezig met de planning. Op 11 januari is grote aftrap in Leeuwarden. De campagne is begonnen, dus staan de materialen klaar. Een aantal hiervan worden tijdens de pauze in de hal getoond. Het grote hebbedingetje is: de stabiele waterpassleutelhanger.

Tot slot wordt de TV spot getoond: Stabiel Betrokken ChristenUnie.

8 Speech Tweede Kamerfractievoorzitter, Arie Slob

De volledige tekst is te vinden op de site van de ChristenUnie.

9 Afsluiting plenaire ochtendgedeelte

De heer Blokhuis sluit het plenaire ochtendgedeelte af met een gebed voor de maaltijd. Lied 436 gezongen. Tevens bedankt de voorzitter voor de muzikale begeleiding.

10 Workshops/ deelsessies (in kader van campagne/ inspiratie 2010) I

Na het gezamenlijke ochtendgedeelte gaan de congresgangers elk naar een deelsessie of workshop, die veelal in het teken staan van de komende gemeenteraadsverkiezingen.

Pauze

11 Workshops/ deelsessies (in kader van campagne/ inspiratie 2010) II

Na de lunch volgt de tweede ronde van de workshops en deelsessies.

12 Hervatting plenaire middagedeelte

Halverwege de middag wordt het plenaire middagedeelte hervat.

Ter inleiding van het volgende agendapunt volgt een videofilmje over Hans Blokland.

13 Afscheid Hans Blokland

Hans Blokland komt met zijn vrouw op het podium. Hans heeft afscheid genomen van een lange tijd in de politiek. De heer Blokhuis roemt zijn lange staat van dienst voor de partij. Zo was hij raadslid van 1974-1994 en van 1984-1994 partijvoorzitter van het GPV, is hij Statenlid geweest en was hij lid van het Europese parlement van 1994-2009. Daar nam hij deel aan allerlei commissies. Hans Blokland voelde zich vooral een partijmens en nam vandaar uit zitting in het parlement. Weinigen hebben zoveel meegemaakt als Hans en daarom verdient hij de gouden speld van de partij. We wensen hem alle goeds toe en Gods zegen, aldus de heer Blokhuis.

De heer Blokland laat zich met een hartelijke dank voor deze prachtige onderscheiding de speld opspelden. Hij vertelt dat hij 35 jaar met buitengewoon plezier de ChristenUnie en haar voorgangers heeft gediend. Hij spreekt zijn hartelijke dank uit voor de mooie tijd, waarin hij veel geleerd en veel heeft mogen doen en waarin hij veel zegen van de Heer mocht ontvangen.

14 Plenaire behandeling ingediende resoluties/ onderwerpen ter bespreking Ledencongres

Iedereen mag spreken en de heren Slob en Alssema zullen op de resoluties reageren.

- **Resolutie 14.1 Geen bezuinigingen ontwikkelingssamenwerking**
Ingediend door PerspectieF (IJmert Muilwijk en Niels Kruithof)

Spreekt uit dat:

de Tweede Kamerfractie van de ChristenUnie zich blijft inzetten om bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking te vermijden. Voor de toekomst dient daarbij ook de instelling van een minimumbodem voor ontwikkelingssamenwerking overwogen te worden.

Steun:

M. Harmsen-Spruyt, S. Langerveld, C. Eveleers.

Toelichting door IJmert Muilwijk, PerspectieF:

Hij werd geïnspireerd door de zin van de heer Slob tijdens diens speech vanmorgen: christelijk sociale politiek in een goede tijd is geen kunst, in moeilijke tijden wel. In andere landen is veel armoede, maar toch klinkt de roep om bezuinigingen op ontwikkelingshulp. De ChristenUnie fractie heeft veel aandacht gevraagd voor het niet bezuinigen op ontwikkelingssamenwerking. De resolutie is daarvoor tot steun bedoeld. Wel is er één voorwaarde: bij intrekking van de resolutie wil hij graag de toezegging van de programmacommissie om dit mee te nemen in het programma voor de Tweede Kamer verkiezingen.

Preadvies:

Overnemen.

De heer Alssema:

Het is een zeer sympathieke resolutie, en deze moet ook meegenomen worden naar programmacommissie; als voorzitter hiervan zal hij dit doen.

De heer Slob:

IJmert heeft mij goed geciteerd, maar we moeten ook goed omgaan met gelden.

Opmerkingen vanuit de zaal:

Geen

Intrekking resolutie-

IJmert Muilwijk trekt resolutie door de toezegging van de heer Alssema in.

- **Resolutie 14.2 ChristenUnie-sympathisanten in het buitenland**

Ingediend door David N. Jansen (ChristenUnie Nijmegen)
Ondersteund door Diederick Eikelboom, Koos de Geest e.a.

Spreekt uit dat:

- ook ChristenUnie-sympathisanten die in het buitenland wonen zich aan de partij moeten kunnen verbinden – net als ChristenUnie-sympathisanten in Nederland;
- het wenselijk is dat de partij initiatieven met dat doel ontwikkelt;

Steun:

D. Eikelboom, K. de Geest, J. van Tongeren, R. Vreugdenhil, P. van der Most, J. Duister, C. Noorlander, L. Meijer, K. Sinke, S. Langerveld.

Toelichting door David Jansen, Nijmegen:

Er staat een klein schoonheidsfoutje in het reglement: wanneer je woonachtig bent in het buitenland kun je geen lid zijn van de ChristenUnie. In Kranenburg, Duitsland, wonen veel Nederlanders, ze hebben wel een politieke band met Nederland, werken er, hun kinderen gaan naar een Nederlandse school, maar ze mogen geen lid zijn van de ChristenUnie. Ook zendelingen kunnen geen lid zijn.

Preadvies: overnemen

De heer Alssema: fijn dat je hier aandacht voor vraagt, het is een bug in de regels van de ChristenUnie. We zullen hier initiatieven voor ontwikkelen om hier toch vorm aan te geven, hetzij als een aparte kiesvereniging of in een andere vorm.

Opmerkingen vanuit de zaal

- Gerda Visser, Delft, is van plan om over een poos naar het buitenland gaan, maar ze wil lid blijven van de ChristenUnie en ziet een probleem.

De heer Jansen

De vraag naar de grootte van deze achterban is niet precies te beantwoorden, het zou kunnen gaan om 80-200 leden meer. Hij zal niets illegaals vragen van de partij. Mevr. Visser kan wel lid blijven van haar kiesvereniging, maar de Statuten en Reglementen maken wel duidelijk dat dit een uitzondering is.

Stemming:

De resolutie met grote meerderheid aangenomen.

• **Resolutie 14.3 Bijbelse argumenten voor steun aan staat Israël**

Ingediend door: Daniël van der Veen (Utrecht) en Jori Kalkman (Nijkerk)

Spreekt uit dat:

- De zin in het partijprogramma 2006-2010 'Deze staat verdient vanwege historische en morele argumenten politieke steun (...)' tenminste moet worden aangevuld met de woorden 'Bijbelse argumenten'.
- De zin in het partijprogramma 2006-2010 'Een duurzame vredesregeling kan pas stand houden met veilige en erkende grenzen voor Israël en erkenning van de nationale aspiraties van de Palestijnen.' herschreven moet worden. Voorstel hiertoe: 'Een duurzame vredesregeling kan pas stand houden met veilige en erkende grenzen voor Israël, waarbij op (recent) historische maar bovenal Bijbelse gronden een tweestaten-oplossing wordt afgewezen.'

- *Steun:*

M. Leerling, G. van der Woude, H. Heuvelman-Beelaerts van Blokland, C.A.E. de Jonge, Y. Muilwijk, Van Dijken, R. van Dam, J.P. de Vries, G. van der Woude, G. Mulder-Koekoek, M. Aalten en J. Aalten.

Toelichting door de heer Van der Veen.

Hij meldt dat hij lid is van Perspectief, maar deze resolutie uit eigen hoofde met Jori Kalkman opgesteld heeft. Hij is bereid de resolutie te wijzigen vanwege het negatieve preadvies. Hij is wil het wel mee laten nemen door de verkiezingsprogrammacommissie naar de komende Tweede Kamerverkiezingen.

Hij was het afgelopen jaar in Israël, heeft er het nodige gezien. Hij mist de Bijbelse notitie in het verkiezingsprogramma, en is bezorgd dat de partij misschien op een hellend vlak uitkomt. Dan is er best kans dat de steun voor Israël afkalft. Hij heeft hierover eigen notitie geschreven.

Dat Palestijnse aspiraties ook aandacht moeten krijgen in het programma, is strijdig met de Bijbelse notities. Omliggende landen van Israël accepteren nog niet eens een Israël in postzegel formaat, hetgeen ook een argument is voor steun aan Israël, los van Bijbelse notities.

Preadvies: niet overnemen

De heer Alssema stelt dat er nu niet inhoudelijk gesproken moet worden, maar hij is wel bereid in de programmacommissie hierover na te denken, hij wil het wel meenemen, maar zonder de toezegging dat dit zo letterlijk wordt overgenomen.

De heer Slob acht het niet juist in de lopende periode het verkiezingsprogramma aan te passen.

Opmerkingen vanuit de zaal

- misschien dat de resolutie aan te passen is.

De heer Blokhuis

Dit is niet mogelijk.

De zaal:

- Vraagt zich af of Israël er geestelijk wel beter aan toe is dan in de tijd van de Bijbel toen God zei: "dit is niet mijn volk"; de spreker is het daarom oneens met de resolutie.

- Er wordt te gemakkelijk gezegd dat het Bijbelse Israël in het Oude Testament hetzelfde is als het Israël van nu.

- Het is goed om na te denken over Israël, maar het is niet goed om één duidelijk verplichte oplossing over Israël aan te dragen, de spreker wijst een op een tweede Palestijnse staat. De eerste Palestijnse staat is Jordanië, aldus de spreker.

- Meindert Leerling: het is goed dat een jongere dit aankaart. We moeten goed de Bijbel lezen en kijken wat er precies staat.

- Spreker is oneens met de resolutie; hij acht verdraagzaamheid het beste.

- De liefde voor het Joodse volk staat niet ter discussie, maar we moeten ook aandacht hebben voor de Palestijnen.

Van der Veen:

De resolutie is niet nadelig voor de Palestijnen, de resolutie staat voor een goede humanitaire behandeling. De PLO werd al vóór 1967 opgericht met als doel Israël tot een Arabische staat te maken. Steun aan Israël geven zal door God gezegend worden.

Intrekking resolutie:

De resolutie wordt ingetrokken vanwege de toezegging dat het besproken zal worden in de programmacommissie.

- **Resolutie 14.4 Pak eenzaamheid aan**

Ingediend door PerspectieF (IJmert Muilwijk en Niels Kruithof)

Spreekt uit dat:

De Tweede Kamerfractie en de lokale kiesverenigingen van de ChristenUnie opgeroepen worden om de problematiek bij eenzaamheid actief op te pakken, waarbij de genoemde mogelijke verbeteringen als voorbeeld kunnen worden genomen. Zo kan de overheid inzetten op voorlichting aan professionals en burgers om de bewustwording te vergroten rondom eenzaamheid.

Steun:

M. Harmsen-Spruyt.

Toelichting door IJmert Muilwijk, PerspectieF

Zojuist ging het over solidariteit hier ver vandaan, maar solidariteit dichtbij is ook noodzakelijk. Een miljoen mensen leven in een sociaal isolement. Het is een onzichtbaar probleem. De politiek is hier niet direct debet aan, maar het probleem heeft wel consequenties voor de samenleving. De kiesverenigingen worden opgeroepen dit probleem actief op te pakken en daarmee onze christelijk-sociale positie te versterken.

Preadvies: overnemen

De heer Slob is trots op de jongeren dat ze dit aankaarten. Jammer dat de provincies en Eerste Kamer niet genoemd worden dit probleem aan te pakken. In Tweede Kamer heeft hij dit aangekaart. Het lijkt hem fantastisch dat deze resolutie wordt aangenomen, en dat de Eerste Kamer, provincies en het Europees Parlement ook meedoen.

Opmerkingen uit de zaal:

- Sommigen vinden het heerlijk om eenzaam te zijn, zoals de spreker. Ze is zelf al wat op leeftijd en leeft met de Heer.
- De resolutie alleen helpt niet genoeg, het moet een oproep aan allen zijn om hier mee aan de gang te gaan.

Ijmert Muilwijk

Hij is blij met alle reacties, en natuurlijk geldt de resolutie ook voor de provincies, Europees Parlement en Eerste Kamer.

Stemming:

Resolutie wordt breed aangenomen. De heer Blokhuis stelt: "hiermee ken ik u weer als ChristenUnie leden".

Intermezzo

Ijmert Muilwijk stapt naar voren en zal een kort woordje spreken. Hij was geïnspireerd door de meditatie van ds. Rietkerk van vanmorgen. Hij vond het fijn om zo in de zaal te zitten, maar in de gang naar de gemeenteraadsverkiezingen is nog heel veel te doen. Het is goed om aan de slag te gaan als zoutkorrels.

Hij is op het Flevofestival geweest en heeft daar met andere leden van Perspectief aandacht voor godsdienstvervolgung in het buitenland gevraagd. Ook hebben ze de aandacht willen vestigen op godsdienstvrijheid in Nederland, want die vrijheid is niet zo vanzelfsprekend.

Perspectief wil ook aan de slag met de gemeenteraadsverkiezingen, de jongeren zullen samen op campagne gaan en doen dat met de bakfiets. De ChristenUnie is er niet alleen voor oudere mensen, ook voor jongeren. Perspectief wil een bijdrage aan de campagne leveren, roept op om samen met de aanwezigen de campagne in te gaan.

15 Speech vice-premier, André Rouvoet

De volledige tekst is te vinden op de site van de ChristenUnie.

16 Sluiting

Sandra Korteweg sluit de inspirerende dag af met de uitnodiging aan iedereen om ook bij het volgende congres op 30 januari 2010 in Utrecht, in het Beatrixtheater, aanwezig te zijn. De ChristenUnie bestaat dan tien jaar. Hopelijk heeft de partij dan 30.000 leden.

Ze gaat voor in gebed en als laatste volgt de samenzang van lied 51 *De Heer Zegene U* (Bundel E&R).